EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 24. 5. 2023
COM(2023) 608 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Grécka na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Grécka na rok 2023

{SWD(2023) 608 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Grécka na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Grécka na rok 2023

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh[2], a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241[3], ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Európskou úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra prispieva k obnove hospodárstva, sociálnemu zotaveniu a k vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci EÚ a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bol aktualizovaný 30. júna 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Komisia 22. novembra 2022 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2023[4], čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2023. Európska rada 23. marca 2023 schválila priority uvedeného prieskumu sústredené na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 22. novembra 2022 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania na rok 2023, v ktorej Grécko určila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia zároveň prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Grécka na rok 2023. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny, ktoré Rada prijala 16. mája 2023, ako aj návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2023, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý Rada prijala 13. marca 2023.

(3) Hoci hospodárstva EÚ vykazujú pozoruhodnú odolnosť, geopolitický kontext má na ne naďalej negatívny vplyv. Keďže EÚ odhodlane stojí po boku Ukrajiny, program hospodárskej a sociálnej politiky EÚ sa zameriava na zmierňovanie negatívneho vplyvu energetických šokov v krátkodobom horizonte, a to tak v prípade zraniteľných domácností, ako aj v prípade spoločností, pričom sa zároveň snaží nepoľavovať v úsilí o dosiahnutie zelenej a digitálnej transformácie, podpore udržateľného a inkluzívneho rastu, zabezpečovaní makroekonomickej stability a zvyšovaní odolnosti v strednodobom horizonte. Zároveň sa intenzívne zameriava aj na zvyšovanie konkurencieschopnosti a produktivity EÚ.

(4) Komisia 1. februára 2023 vydala oznámenie o *Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti*[5], ktorý má posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu EÚ a podporiť rýchly prechod ku klimatickej neutralite. Plán je doplnkom k úsiliu prebiehajúcemu v rámci Európskej zelenej dohody a plánu REPowerEU. Jeho cieľom je poskytnúť priaznivejšie prostredie na zvyšovanie výrobnej kapacity EÚ pre emisne neutrálne technológie a výrobky, ktoré sú potrebné na splnenie ambicióznych cieľov EÚ v oblasti klímy, a zároveň zabezpečiť prístup k relevantným kritickým surovinám, a to aj diverzifikáciou získavania zdrojov, riadnym využívaním geologických zdrojov v členských štátoch a maximalizáciou miery recyklácie surovín. Tento plán spočíva na štyroch pilieroch, ktorými sú predvídateľné a zjednodušené regulačné prostredie, urýchľovanie prístupu k finančným prostriedkom, zlepšovanie zručností a otvorený obchod v záujme vybudovania odolnejších dodávateľských reťazcov. Komisia 16. marca 2023 vydala aj oznámenie s názvom *Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030*[6], ktorého štruktúra je založená na deviatich vzájomne sa posilňujúcich faktoroch s cieľom dopracovať sa k regulačnému rámcu, ktorý by povzbudzoval rast. V oznámení sa stanovujú politické priority zamerané na aktívne zabezpečovanie štrukturálnych zlepšení, dobre cielených investícií a regulačných opatrení pre dlhodobú konkurencieschopnosť EÚ a jej členských štátov. Ďalej uvedené odporúčania pomáhajú riešiť tieto priority.

(5) V roku 2023 pokračuje európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík vo svojom vývoji, kopírujúc pri tom vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy

[4] COM(2022) 780 final.
[5] COM(2023) 62 final.
[6] COM(2023) 168 final.

a odolnosti. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa aj naďalej plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020 a 2022 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(6) Cieľom nariadenia o pláne REPowerEU[7], ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je čo najskôr ukončiť závislosť EÚ od dovozu ruských fosílnych palív. Prispeje sa tým k energetickej bezpečnosti a diverzifikácii dodávok energie do EÚ a zároveň sa zvýši miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Nariadenie umožňuje členským štátom pridať do svojich národných plánov obnovy a odolnosti novú kapitolu venovanú plánu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU. Pomôžu aj posilniť konkurencieschopnosť emisne neutrálneho priemyslu EÚ, ako sa uvádza v Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti, a prispejú k plneniu odporúčaní pre jednotlivé krajiny týkajúcich sa energetiky, ktoré boli pre členské štáty vydané v roku 2022 a prípadne v roku 2023. Nariadením o pláne REPowerEU sa zavádza nová kategória nenávratnej finančnej podpory, ktorú majú členské štáty k dispozícii na financovanie nových reforiem a investícií súvisiacich s energetikou v rámci svojich plánov obnovy a odolnosti.

(7) Komisia 8. marca 2023 prijala oznámenie, ktoré obsahuje usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2024. Jeho cieľom je podporiť členské štáty pri vypracúvaní programov stability, resp. konvergenčných programov, a tým posilniť koordináciu politík[8]. Komisia pripomenula, že všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu sa koncom roka 2023 deaktivuje. Vyzvala na prijatie fiškálnych politík v rokoch 2023 – 2024, ktoré zabezpečia strednodobú udržateľnosť dlhovej služby a zároveň udržateľným spôsobom zvýšia potenciálny rast. Členské štáty boli vyzvané, aby vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch na rok 2023 stanovili, ako vo svojich fiškálnych plánoch zabezpečia dodržiavanie referenčnej hodnoty pre deficit na úrovni 3 % HDP, ako aj realistické a nepretržité znižovanie dlhu, resp. jeho udržanie na obozretnej úrovni v strednodobom horizonte. Komisia vyzvala členské štáty, aby postupne zrušili vnútroštátne fiškálne opatrenia zavedené na ochranu domácností a podnikov pred energetickým cenovým šokom, pričom začnú najmenej cielenými opatreniami. Zároveň uviedla, že ak by v dôsledku obnovených tlakov na ceny energie bolo potrebné predĺžiť podporné opatrenia, členské štáty by takéto opatrenia mali zacieliť na zraniteľné domácnosti a podniky oveľa lepšie než v minulosti. Komisia navrhla, aby fiškálne odporúčania boli kvantifikované a diferencované a aby boli formulované na základe čistých primárnych výdavkov, ako to navrhuje vo svojom oznámení o usmerneniach pre reformu rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ[9]. Odporučila, aby všetky členské štáty pokračovali v ochrane investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečili účinné

[7] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

[9] COM(2022) 583 final.

využívanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, a to najmä v prospech cieľov zelenej a digitálnej transformácie a odolnosti. Komisia uviedla, že navrhne Rade, aby na jar 2024 začala postupy pri nadmernom deficite, a to na základe deficitu podľa výsledných údajov za rok 2023 v súlade so súčasnými právnymi ustanoveniami.

(8) Komisia 26. apríla 2023 predložila legislatívne návrhy na zavedenie komplexnej reformy pravidiel EÚ týkajúcich sa správy hospodárskych záležitostí. Hlavným cieľom návrhov je posilniť udržateľnosť verejného dlhu a podporiť udržateľný a inkluzívny rast vo všetkých členských štátoch prostredníctvom reforiem a investícií. Ich účelom je poskytnúť členským štátom väčšiu kontrolu nad tým, ako koncipujú svoje strednodobé plány, pričom zavádzajú prísnejší režim presadzovania pravidiel s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty plnili záväzky, ktoré prijali vo svojich strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch. Cieľom je dokončiť túto legislatívnu prácu v roku 2023.

(9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Grécko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 13. júla 2021 prijala rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Grécka[10]. Uvoľnenie splátok je podmienené rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Grécko uspokojivo dosiahlo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(10) Grécko 2. mája 2023 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2023 a 29. apríla 2023 svoj program stability na rok 2023 v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2023 zohľadňujú aj polročné správy Grécka o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti.

(11) Komisia 24. mája 2023 uverejnila správu o Grécku na rok 2023[11]. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Grécko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2022, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Grécka. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Grécka pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

(12) Komisia vykonala v súvislosti s Gréckom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a jeho výsledky uverejnila 24. mája 2023[12]. Dospela

[10] Vykonávacie rozhodnutie Rady z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Grécka (ST 10152/21; ST 10152/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 608 final.

[12] SWD(2023) 631 final.

k záveru, že v Grécku existujú nadmerné makroekonomické nerovnováhy. Zmiernila sa najmä zraniteľnosť v súvislosti s vysokým verejným dlhom a vysokými úrovňami nesplácaných úverov v kontexte vysokej nezamestnanosti, ale jeho zahraničná pozícia sa zhoršila. Najväčšiu obavu vyvoláva evidentné prehĺbenie deficitu bežného účtu v roku 2022, a to aj napriek oživeniu príjmov z cestovného ruchu. Hoci sa tento a budúci rok predpokladá určité zníženie, zahraničný deficit naďalej zostane vysoko nad úrovňou požadovanou na zabezpečenie trvalého zlepšenia čistej medzinárodnej investičnej pozície. Hoci pomer dlhu verejnej správy k HDP naďalej zostáva najvyšší v EÚ, v roku 2022 sa evidentne znížil, čo je do veľkej miery dôsledkom silného rastu nominálneho HDP, pričom sa očakáva, že v rokoch 2023 a 2024 sa bude ďalej znižovať. Nesplácané úvery zaznamenali minulý rok prudký pokles v dôsledku veľkých znížení v predchádzajúcich rokoch, stále však zostávajú vysoké a naďalej zaťažujú ziskovosť a úverovú kapacitu bánk, čo má zase vplyv na prehĺbenie kapitálu a rast produktivity hospodárstva. K zmierneniu nerovnováh prispela politická reakcia, pričom vykonávanie plánu obnovy a odolnosti predstavuje veľkú príležitosť na riešenie zostávajúcich štrukturálnych nedostatkov. Naďalej je však potrebné úsilie na zabezpečenie stabilného zlepšovania zahraničných bilancií a ďalšie znižovanie objemu nesplácaných úverov, a to aj prostredníctvom zvýšenia účinnosti vymáhania dlhov a zlepšenia fungovania sekundárnych trhov s nesplácanými úvermi.

(13) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat[13], sa deficit verejných financií Grécka znížil zo 7,1 % HDP v roku 2021 na 2,3 % HDP v roku 2022, zatiaľ čo verejný dlh klesol zo 194,6 % HDP na konci roku 2021 na 171,3 % HDP na konci roku 2022.

(14) Saldo verejných financií ovplyvnili opatrenia fiškálnej politiky prijaté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. V roku 2022 takéto opatrenia zvyšujúce výdavky zahŕňali subvencie na elektrinu pre domácnosti a podniky a zvýšenie sociálnych dávok pre zraniteľné domácnosti. Náklady na tieto opatrenia sú čiastočne kompenzované novými daňami z neočakávaných ziskov výrobcov a dodávateľov energií, najmä zastropovaním cien výrobcov elektriny a mimoriadnymi odvodmi výrobcov elektriny na obdobie od októbra 2021 do júna 2022. Komisia odhaduje, že čisté rozpočtové náklady na tieto opatrenia v roku 2022 predstavovali 2,5 % HDP. Odhadované náklady na dočasné núdzové opatrenia súvisiace s ochorením COVID-19 zároveň klesli zo 6,5 % HDP v roku 2021 na 1,5 % HDP v roku 2022.

(15) Rada 18. júna 2021 odporučila, aby Grécko[14] v roku 2022 využilo Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy a zároveň uskutočňovalo obozretnú fiškálnu politiku. Okrem toho by malo Grécko zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov.

(16) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky[15] v roku 2022 podporné, a to na úrovni –1,0 % HDP. V súlade s odporúčaním Rady Grécko naďalej podporovalo obnovu investíciami, ktoré sa majú financovať z Mechanizmu na podporu obnovy

---

13 Eurostat – Euro ukazovatele 47/2023, 21. 4. 2023.

14 Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Grécka na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 33).

15 Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení) okrem dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19, ale vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ v porovnaní so strednodobým potenciálnym rastom. Podrobnejšie informácie sú uvedené v rámčeku 1 v tabuľkách týkajúcich sa fiškálnej štatistiky.

a odolnosti. Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ dosiahli v roku 2022 výšku 2,1 % HDP (2,6 % HDP v roku 2021). Zníženie výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ v roku 2022 bolo spôsobené postupným ukončením predchádzajúceho programového obdobia v čase, keď sa ešte nezačali realizovať investičné výdavky nového programového obdobia. Investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,6 percentuálneho bodu HDP[16]. Grécko teda zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov, ako odporučila Rada. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) zároveň predstavoval expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,6 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňal dodatočný vplyv opatrení fiškálnej politiky na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie (dodatočné čisté rozpočtové náklady vo výške 2 % HDP). Grécko teda dostatočne obmedzilo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov.

(17) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy uvedené v programe stability, je na rok 2023 realistický a na nasledujúce obdobie optimistický. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2023 zvýši o 2,3 % a v roku 2024 o 3 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá vyšší rast reálneho HDP na úrovni 2,4 % v roku 2023 a nižší na úrovni 1,9 % v roku 2024, a to najmä v dôsledku rozdielov v predpokladoch týkajúcich sa investičnej činnosti a príspevkov z vonkajšieho sektora. V programe stability na rok 2023 sa predpokladajú vyššie príspevky z tvorby hrubého fixného kapitálu, a to najmä v roku 2024, pričom Komisia očakáva, že dovoz tovaru zostane na vyššej úrovni, ako predpokladajú orgány.

(18) Vláda vo svojom programe stability na rok 2023 očakáva, že pomer deficitu verejných financií sa v roku 2023 zníži na 1,8 % HDP. V znížení v roku 2023 sa predovšetkým premieta postupné zrušenie pandemických fiškálnych opatrení a zníženie nákladov na opatrenia súvisiace s energiami, ako aj zvýšenie príjmov v dôsledku hospodárskeho rastu. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne zo 171,3 % na konci roku 2022 na 162,6 % na konci roku 2023. V prognóze Komisie z jari 2023 sa na rok 2023 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 1,3 % HDP. Je nižší ako deficit predpokladaný v programe stability, a to najmä v dôsledku priaznivejšieho vývoja základov dane stimulovaného makroekonomickými predpokladmi vrátane zloženia oblasti rastu a nižších výdavkov sociálneho rozpočtu v súlade so systematickým nedostatočným vynakladaním výdavkov pozorovaným v posledných rokoch. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s nižším pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 160,2 % na konci roku 2023. Rozdiel je najmä dôsledkom vyššieho rastu nominálneho HDP a v menšej miere aj nižšej prognózy Komisie týkajúcej sa deficitu verejných financií.

(19) Saldo verejných financií v roku 2023 budú podľa očakávaní naďalej ovplyvňovať fiškálne opatrenia prijaté na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvyšovania cien energie. Patria medzi ne opatrenia z roku 2022, ktorých platnosť bola predĺžená (najmä subvencie na elektrinu pre domácnosti a podniky). Náklady na tieto opatrenia budú naďalej čiastočne kompenzované daňami z neočakávaných ziskov dodávateľov energií, najmä zastropovaním cien výrobcov elektriny a solidárnym

[16] Ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali neutrálny príspevok vo výške 0,0 percentuálneho bodu HDP.

príspevkom rafinérií. Po zohľadnení týchto príjmov sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladajú v roku 2023 čisté rozpočtové náklady na podporné opatrenia na úrovni 0,2 % HDP[17]. Zdá sa, že väčšina opatrení v roku 2023 nie je zameraná na najzraniteľnejšie domácnosti alebo podniky, pričom plne nevysielajú cenový signál na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti. V dôsledku toho sa v prognóze Komisie z jari 2023 výška cielených podporných opatrení, ktorú možno zohľadniť pri posudzovaní dodržiavania odporúčania na rok 2023, odhaduje na 0,1 % HDP v roku 2023 (v porovnaní s 0,5 % HDP v roku 2022). Napokon sa očakáva, že na saldo verejných financií v roku 2023 bude mať priaznivý vplyv postupné rušenie dočasných núdzových opatrení súvisiacich s ochorením COVID-19 vo výške 1,5 % HDP.

(20) Rada 12. júla 2022 odporučila[18], aby Grécko v roku 2023 zabezpečilo obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením rastu primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov pod úroveň strednodobého rastu potenciálneho HDP[19], pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a firmy, ktoré sú najviac ohrozené zvýšením cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Grécko by malo byť zároveň pripravené prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Grécku bolo zároveň odporučené, aby zvýšila verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu REPowerEU, okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

(21) V prognóze Komisie z jari 2023 sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie vo všeobecnosti neutrálne (–0,2 % HDP), pričom v roku 2022 boli zámery fiškálnej politiky expanzívne (–1,0 % HDP). Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) bude podľa predpokladov v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,3 % HDP. Predpokladaný rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov je preto v súlade s odporúčaním Rady. Predpokladané reštriktívne príspevky primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov sú teda v podstate dôsledkom znížených nákladov na (zacielené aj nezacielené) podporné opatrenia pre domácnosti a firmy v reakcii na prudké zvýšenie cien energie (o 2,3 % HDP). Zvýšenie sociálnych výdavkov je hlavným stimulom rastu primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení). Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ v roku 2023 predstavovali 2,5 % HDP, zatiaľ čo investície financované z vnútroštátnych zdrojov predstavovali neutrálny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 0,0 percentuálneho bodu[20]. Grécko teda plánuje financovať dodatočné investície prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, pričom sa predpokladá, že zachová investície financované

---

17 Tento údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

18 Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Grécka na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Grécka na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 60).

19 Na základe prognózy Komisie z jari 2023 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP Grécka odhaduje na 4,8 % v nominálnom vyjadrení.

20 Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať expanzívny príspevok vo výške 0,1 percentuálneho bodu HDP.

z vnútroštátnych zdrojov. Plánuje financovať verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie, ako aj energetickej bezpečnosti, akými sú inštalácia 8 000 verejne prístupných nabíjacích staníc pre elektrické vozidlá v kľúčových mestských a prímestských lokalitách, digitalizácia verejnej správy a zlepšenie elektrického prepojenia ostrovov.

(22) Podľa programu stability sa očakáva, že deficit verejných financií v roku 2024 klesne na úroveň 0,8 % HDP. Zníženie v roku 2024 je najmä dôsledkom postupného zrušenia zostávajúcich energetických a iných opatrení a zvýšenia príjmov v dôsledku stabilného hospodárskeho rastu. V programe sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa koncom roka 2024 zníži na 150,8 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2023 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2024 na úrovni 0,6 % HDP. Je to menej ako deficit predpokladaný v programe, a to najmä v dôsledku predpokladov čerpania sociálneho rozpočtu, ale predovšetkým nižších výdavkov na sociálne dávky a dôchodky. V prognóze Komisie z jari 2023 sa počíta s vyšším pomerom dlhu verejnej správy k HDP, a to 154,5 % na konci roku 2024.

(23) V programe stability sa predpokladá postupné ukončenie všetkých podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024. Komisia takisto predpokladá úplné ukončenie podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024. Vychádza sa pritom z predpokladu, že ceny energie nezačnú opäť rásť.

(24) V nariadení Rady (ES) č. 1466/97 sa požaduje ročné zlepšenie štrukturálneho rozpočtového salda smerom k strednodobému cieľu o referenčnú hodnotu na úrovni 0,5 % HDP[21]. Vzhľadom na aspekty fiškálnej udržateľnosti[22] by bolo vhodné, aby sa v roku 2024 štrukturálne saldo zlepšilo aspoň o 0,3 % HDP. V záujme zabezpečenia takéhoto zlepšenia by rast čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov[23] v roku 2024 nemal presiahnuť 2,6 %, ako sa uvádza v tomto odporúčaní. Prispeje to aj k posilneniu zahraničnej pozície. Zároveň by sa mali postupne zrušiť zostávajúce podporné opatrenia v oblasti energetiky (ktoré Komisia v súčasnosti odhaduje na 0,2 % HDP v roku 2023), a to v závislosti od vývoja na trhu s energiou a počnúc najmenej cielenými opatreniami, a súvisiace úspory by sa mali použiť na zníženie deficitu verejných financií.

(25) V prognóze Komisie z jari 2023 sa očakáva, že za predpokladu nezmenených politík budú čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 rásť na úrovni 0,7 %, čo je pod odporúčanou mierou rastu. Úprava predpokladaná v prognóze Komisie je vyššia ako úspory vyplývajúce z úplného postupného zrušenia podporných opatrení v oblasti energetiky.

---

[21] Pozri článok 5 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97, v ktorom sa takisto vyžaduje úprava vo výške viac ako 0,5 % HDP pre členské štáty s verejným dlhom presahujúcim 60 % HDP alebo s výraznejšími rizikami v oblasti udržateľnosti dlhovej služby.

[22] Komisia odhadla, že Grécko na dosiahnutie realistického zníženia dlhu v strednodobom horizonte nebude potrebovať nárast štrukturálneho primárneho salda vo vyjadrení ako podiel na HDP. Tento odhad vychádzal z prognózy Komisie z jesene 2022. Východiskovým bodom pre tento odhad bol predpokladaný deficit verejných financií a verejný dlh na rok 2024, pričom sa predpokladalo zrušenie podporných opatrení v oblasti energetiky v roku 2024.

[23] Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez diskrečných príjmových opatrení a bez úrokových výdavkov, ako aj výdavkov na cyklickú nezamestnanosť.

(26) Podľa programu sa očakáva, že verejné investície sa zvýšia zo 4,8 % HDP v roku 2023 na 5,4 % HDP v roku 2024. Vyššie investície sú spôsobené mierne nižšími investíciami financovanými z vnútroštátnych zdrojov a vyššími investíciami financovanými z prostriedkov EÚ, a to najmä z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V programe sú uvedené reformy a investície, od ktorých sa očakáva, že prispejú k fiškálnej udržateľnosti a k udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Patria k nim investície s vysokou pridanou hodnotou a štrukturálne reformy smerujúce k dosiahnutiu zelenej, digitálnej a energetickej transformácie, ktoré sú takisto súčasťou plánu obnovy a odolnosti.

(27) V programe stability je načrtnuté strednodobé fiškálne smerovanie do roku 2026. Podľa programu sa očakáva, že deficit verejných financií klesne na úroveň 0,5 % HDP v roku 2025, pričom do roku 2026 má klesnúť na 0,1 % HDP. Predpokladá sa teda, že deficit verejných financií zostane pod úrovňou 3 % HDP počas celého časového rámca programu. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne zo 150,8 % na konci roku 2024 na 135,2 % na konci roku 2026.

(28) Na základe najlepších postupov a reforiem vykonaných v rámci plánu obnovy a odolnosti by mohli úpravy gréckeho rámca daňovej politiky pomôcť riešiť nedostatok investícií. Konkrétnejšie by sa zavedením systému záväzných daňových stanovísk mohla posilniť právna istota pre investorov a podporiť prebiehajúce úsilie o zjednodušenie daňového systému. Preskúmanie daňového systému by zároveň mohlo pomôcť zvýšiť základ dane samostatne zárobkovo činných osôb a podporiť investície. Dodržiavanie daňových predpisov by bolo možné zlepšiť rozšírením uplatňovania elektronických platieb a intenzívnejším využívaním informácií, ktoré pochádzajú z elektronických platieb a týkajú sa najmä nedávnych dôkazov o čoraz väčších rozdieloch medzi deklarovanými nízkymi príjmami a zjavne rýchlo sa zvyšujúcim obratom samostatne zárobkovo činných osôb. Dalo by sa to dosiahnuť predovšetkým lepším využívaním informácií, ktoré pochádzajú z elektronických platieb a týkajú sa cieľových povolaní. Očakáva sa, že prebiehajúca digitálna transformácia nezávislého orgánu pre verejné príjmy prispeje okrem iného aj k tomuto cieľu. Vzhľadom na pretrvávajúce výzvy v oblasti daňových systémov na celom svete je však nevyhnutné ešte viac posilniť autonómiu orgánu pri správe a rozvoji svojej infraštruktúry ľudských zdrojov a IT.

(29) Grécko naďalej podnikalo kroky na modernizáciu svojej verejnej správy, ale jej celková výkonnosť zostáva na nízkej úrovni. Významnou úpravou po roku 2010 sa rozsah verejnej správy a náklady na ňu do veľkej miery zosúladili s priemerom EÚ. Mzdové náklady Grécka sa v roku 2022 udržali na stabilnej úrovni 10,8 % HDP, čo je mierne nad priemerom EÚ (10,2 % HDP). Kľúčovým na dosiahnutie týchto cieľových úrovní bude zabezpečenie nepretržitého uplatňovania jednotnej mzdovej tabuľky pri zachovaní súčasných úrovní počtu zamestnancov, a to nepretržitým prijímaním stálych úradníkov na základe pravidla „jeden za jedného“ a stropu na prijímanie dočasných zamestnancov zavedeného v roku 2022. Plán obnovy a odolnosti obsahuje opatrenia zamerané na zlepšenie účinnosti verejnej správy s osobitným zameraním na zlepšenie jej digitálnych služieb. Zároveň zostáva výzvou prilákanie a udržanie vysokokvalifikovaných zamestnancov. Možno ju vyriešiť štrukturálnym spôsobom prostredníctvom osobitných/doplnkových mzdových tabuliek pre konkrétne funkcie a/alebo útvary, ako aj dobre vymedzeným systémom príspevkov, ktorý sa zavedie ako neoddeliteľná súčasť nového systému riadenia ľudských zdrojov, pričom sa zároveň zabezpečí integrita jednotnej mzdovej tabuľky a celkového objemu mzdových nákladov.

(30) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Grécka doteraz výrazne pokročilo. V budúcnosti bude dôležité zachovať nasadené tempo. Grécko predložilo tri žiadosti o vyplatenie[24] nenávratnej finančnej podpory a dve žiadosti o vyplatenie úverovej podpory, čo zodpovedá 85 míľnikom a cieľom v pláne. Do dnešného dňa bolo Grécku celkovo vyplatených 7 126 miliónov EUR[25]. V súlade s článkom 14 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2021/241 Grécko 29. marca 2023 vyjadrilo zámer požiadať v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti o dodatočnú úverovú podporu vo výške 5 000 miliónov EUR. Grécko začalo svoj plán realizovať veľmi dobre a podarilo sa mu zaviesť systém riadenia a kontroly na monitorovanie a koordinovanie včasného dokončenia reforiem a investícií. V budúcnosti bude dôležité toto úsilie zachovať a posilniť, keďže sa plánuje realizácia veľkého množstva reforiem a investícií, a to najmä preto, lebo dokončenie množstva z nich si bude vyžadovať včasný pokrok v jednotlivých prípravných krokoch vrátane postupov verejného obstarávania. Ďalšia realizácia plánu závisí od administratívnej a vykonávacej kapacity určených vykonávacích orgánov, a to aj na úrovni regionálnej a miestnej správy. Rýchle začlenenie novej kapitoly o pláne REPowerEU do plánu obnovy a odolnosti umožní financovať dodatočné reformy a investície na podporu strategických cieľov Grécka v oblasti energetiky a zelenej transformácie. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu, je naďalej dôležité systematické a účinné zapájanie miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a iných príslušných zainteresovaných strán, čím sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.

(31) Komisia v roku 2022 schválila všetky programové dokumenty Grécka v oblasti politiky súdržnosti. Kľúčom k dosiahnutiu zelenej a digitálnej transformácie, zvýšeniu hospodárskej a sociálnej odolnosti a dosiahnutiu vyváženého územného rozvoja v Grécku je pokračovanie v urýchlenom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní synergií a komplementárnosti s plánom obnovy a odolnosti vrátane kapitoly o pláne REPowerEU.

(32) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti, Grécko čelí viacerým ďalším výzvam v oblasti zdravotnej a dlhodobej starostlivosti, katastrálneho mapovania, energetickej politiky a zelenej transformácie.

(33) Výdavky na verejné zdravotníctvo sú na úrovni pod priemerom EÚ, zatiaľ čo doplatky platené pacientmi v Grécku sú druhé najvyššie v EÚ vo vyjadrení ako podiel na HDP. Systém zdravotnej starostlivosti je stále založený na nemocničnej starostlivosti, pričom výdavky na liečebnú starostlivosť sa zameriavajú na hospitalizáciu. Okrem toho má Grécko spomedzi všetkých členských štátov najvyššie verejné výdavky na lieky vo vyjadrení ako podiel na HDP. Verejné výdavky na dlhodobú a preventívnu starostlivosť sú oveľa nižšie ako priemer EÚ, pričom nie je zavedená žiadna komplexná národná stratégia pre dlhodobú starostlivosť. Na riešenie tohto problému Grécko realizuje novoprijatý systém primárnej zdravotnej starostlivosti s cieľom

[24] Grécko 16. mája 2023 predložilo tretiu žiadosť o vyplatenie grantov, ktorú Komisia zatiaľ posudzuje.

[25] V prípade grantov bola vyplatená nenávratná finančná podpora (okrem predbežného financovania) vo výške 3 436 miliónov EUR a úverová podpora (okrem predbežného financovania) vo výške 3 690 miliónov EUR.

znížiť závislosť od nemocničnej starostlivosti a zvýšiť efektívnosť prístupu k zdravotníckym výrobkom a službám zdravotnej starostlivosti. Úplnému zavedeniu reformy primárnej zdravotnej starostlivosti bráni nedostatok rodinných lekárov. Počet rodinných lekárov nie je dostatočný na uspokojenie potrieb celej populácie. Dostatočné uspokojenie týchto potrieb bude potrebné na úplné zavedenie účinného a komplexného systému založeného na gatekeepingu, ktorý má podľa zákona začať fungovať od 1. septembra 2023. Kľúčom k zabezpečeniu primeraného a rovnakého prístupu celej populácie k zdravotnej starostlivosti budú na tento účel silnejšie stimuly na rozšírenie počtu rodinných lekárov, aby sa dosiahlo úplné uspokojenie potrieb celej populácie a registrácia obyvateľstva.

(34) Dokončenie dlhodobého projektu národného katastra prispeje k ďalšiemu zlepšeniu podnikateľského prostredia v Grécku. Do konca mája 2023 bolo katastrálne mapovanie dokončené na 71 %, pričom bolo zistených ďalších 25 % vlastníckych práv, ktoré sa v súčasnosti spracúvajú. Spracúvanie zistených práv by malo prebiehať do konca roka 2023, čo znamená, že na konci roka by mal byť kataster dokončený. Dňom presunu na novú agentúru Helénsky kataster začalo svoju činnosť 12 katastrálnych úradov a 49 pobočiek. Helénsky kataster plánuje plne digitalizovať služby občanom, pričom sa z Nástroja obnovy a odolnosti podporuje digitalizácia všetkých zápisov vlastníckych práv a listov vlastníctva, ktoré v súčasnosti existujú v papierovej podobe.

(35) Napriek úsiliu, ktoré Grécko vynaložilo aj v kontexte energetickej krízy, je naďalej do veľkej miery závislé od fosílnych palív, keďže v roku 2021 tvorila ropa 52 % a zemný plyn 24 % jeho energetického mixu. Na zrýchlenie úsilia o dekarbonizáciu by sa mohol uskutočňovať celý rad ďalších opatrení, ktoré sú založené na investíciách a reformách tvoriacich súčasť plánu obnovy a odolnosti Grécka. Grécko by mohlo urýchliť rozširovanie využívania energie z obnoviteľných zdrojov zavedením a dokončením právnych rámcov na podporu rozvoja infraštruktúry na výrobu obnoviteľného vodíka a veternej energie na mori. Ďalšie úsilie je potrebné na zrýchlenie vývoja legislatívneho a regulačného rámca pre biometán a na premenu dostupného udržateľného potenciálu biometánu na skutočnú výrobnú kapacitu v záujme kompenzácie dovozu zemného plynu.

(36) S rastúcim objemom začleňovania energie z obnoviteľných zdrojov budú na zabezpečenie rovnováhy elektrizačnej sústavy potrebné ďalšie investície do rozširovania sieťovej a uskladňovacej kapacity. Na podporu včasného a životaschopného rozšírenia kapacity na uskladňovanie by mohli byť dôležitými nástrojmi spoločné systémy odmeňovania a podpora systémov vlastných zariadení (behind-the-meter). S cieľom zabrániť tomu, aby bolo potrebné znížiť objem výroby energie z obnoviteľných zdrojov, by sa mohli rozvinúť dodatočné elektroenergetické prepojenia so susednými krajinami. Pokiaľ ide o ďalšie zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, bude dôležité plne presadzovať nový právny rámec prijatý v roku 2022, ktorým sa zjednodušuje a zrýchľuje proces poskytovania licencií na projekty v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a jej uskladňovania. K spoločenskej akceptovateľnosti zavádzania obnoviteľných zdrojov energie by okrem toho mohla prispieť aj podpora systémov vlastnej spotreby vrátane rozšírenia podpory inštalovania slnečných fotovoltických systémov s batériami, ako aj podpora energetických spoločenstiev.

(37) Grécko by takisto mohlo rozšíriť rozsah a ambicióznosť existujúcich opatrení na úsporu energie a znížiť vysokú úroveň energetickej chudoby. Spotreba zemného plynu v Grécku klesla v období od augusta 2022 do marca 2023 o 22 % v porovnaní

s priemernou spotrebou plynu za rovnaké obdobie v predchádzajúcich piatich rokoch, čím krajina predstihla stanovený cieľ zníženia (15 %). Grécko by mohlo pokračovať v úsilí o dočasné zníženie dopytu po plyne až do 31. marca 2024[26].

(38) Zavedením nových finančných nástrojov, napríklad aukcií v oblasti energetickej efektívnosti, by bolo možné efektívnejšie riešiť záber existujúcich programov podpory renovácií tak, aby sa viac zameriavali na energeticky chudobné domácnosti. V podiele inteligentných meradiel Grécko do veľkej miery zaostáva za priemerom EÚ (3 % v porovnaní s 54 %, údaje za rok 2021). Ich počet by mohlo zvýšiť, keďže spotrebitelia sa vďaka nim môžu aktívne podieľať na trhu a podporovať reakciu na strane dopytu. Okrem toho osobitné sektory, ako napríklad doprava a vodohospodárstvo, majú značný priestor na úspory energie, keďže stále do veľkej miery závisia od ropy.

(39) Nedostatok pracovnej sily a požadovaných zručností v odvetviach a povolaniach, ktoré sú kľúčové pre zelenú transformáciu, vrátane výroby, zavádzania a údržby emisne neutrálnych technológií, vytvára prekážky pri prechode na emisne neutrálne hospodárstvo. Kľúčom k zníženiu nedostatku požadovaných zručností a podpore začleňovania a prerozdelenia pracovnej sily sú kvalitné systémy vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré reagujú na meniace sa potreby trhu práce, a cielené opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu. S cieľom uvoľniť nevyužitú ponuku pracovnej sily musia byť tieto opatrenia dostupné najmä pre jednotlivcov a v tých odvetviach a regiónoch, ktoré sú najviac ovplyvnené zelenou transformáciou. V Grécku je v súčasnosti nedostatok zelených zručností najviac viditeľný v sektore stavebníctva, ktorý je veľmi významný pre zelenú transformáciu, a v prípade určitých povolaní vrátane inštalatérov, potrubárov a elektrikárov. Napokon treba dodať, že naďalej existuje priestor na ďalšie opatrenia na zlepšenie zamestnateľnosti mladých ľudí a žien. Zvýšenie administratívnych kapacít verejných služieb zamestnanosti pri rozšírení využitia individualizovaného prístupu k uchádzačom o zamestnanie má potenciál zlepšiť výsledky zamestnanosti v týchto skupinách a podporiť hladkú a spravodlivú transformáciu.

(40) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2023 a jej stanovisko[27] je zohľadnené v odporúčaní 1, ktoré je uvedené ďalej.

(41) Vzhľadom na úzke prepojenie medzi hospodárstvami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti, s cieľom i) zachovať v roku 2023 udržateľnosť dlhovej služby a zdržať sa širokej podpory celkového dopytu, lepšie zacieliť fiškálne opatrenia prijaté s cieľom zmierniť vplyv vysokých cien energie a zvážiť primerané spôsoby postupného ukončovania podpory, keď tlaky na ceny energie poľavia; ii) udržať vysokú mieru verejných investícií a podporovať súkromné investície v snahe napomôcť zelenej a digitálnej transformácii; iii) podporovať taký vývoj v oblasti miezd, ktorý by zmiernil stratu kúpnej sily a zároveň obmedzil druhotné účinky na infláciu, ďalej zlepšiť aktívne politiky trhu práce a riešiť nedostatok požadovaných zručností; iv) zlepšiť podnikateľské prostredie a zabezpečiť, aby energetická podpora pre podniky bola nákladovo efektívna, dočasná, cielená na životaschopné podniky a aby sa v dôsledku nej nevytrácala motivácia realizovať zelenú transformáciu, a v) zachovať

[26] Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369 a nariadenie Rady (EÚ) 2023/706.

[27] Podľa článku 5 ods. 2 a článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

makrofinančnú stabilitu a monitorovať riziká pri súčasnom ďalšom úsilí o dobudovanie bankovej únie.- V prípade Grécka odporúčania 1, 2, 3 a 4 prispievajú k vykonávaniu prvého, druhého, tretieho, štvrtého a piateho odporúčania pre eurozónu.

(42) Rada na základe hĺbkového preskúmania, ktoré uskutočnila Komisia, a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2023 a program stability na rok 2023. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú zohľadnené v ďalej uvedenom odporúčaní 1. Politiky uvedené v odporúčaní 1 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s verejným dlhom, so zahraničnou pozíciou a s nesplácanými úvermi. Odporúčanie 2 prispieva k plneniu odporúčania 1. Politiky uvedené v odporúčaní 1 prispievajú k riešeniu nerovnováh i vykonávaniu odporúčaní pre eurozónu v súlade s odôvodnením 41,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Grécko v rokoch 2023 a 2024 prijalo opatrenia s cieľom:

1. zrušiť platné podporné opatrenia v oblasti energetiky do konca roka 2023 a použiť súvisiace úspory na zníženie deficitu verejných financií; ak by si obnovené zvyšovanie cien energie vyžadovalo podporné opatrenia, zabezpečiť, aby boli zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, fiškálne dostupné a aby sa zachovali stimuly na úsporu energie;

   zabezpečiť obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením nominálneho zvýšenia čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2024 najviac na 2,6 %;

   zachovať verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečiť účinné čerpanie grantov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu;

   v období po roku 2024 pokračovať v realizácii strednodobej fiškálnej stratégie postupnej a udržateľnej konsolidácie v kombinácii s investíciami a reformami vedúcimi k vyššiemu udržateľnému rastu s cieľom dosiahnuť obozretnú strednodobú fiškálnu pozíciu;

   na základe reforiem vykonaných v rámci plánu obnovy a odolnosti zlepšiť ústretovosť systému zdaňovania voči investíciám zavedením systému záväzných daňových stanovísk, zvýšiť základ dane, a to aj preskúmaním súčasnej štruktúry daňového zaťaženia samostatne zárobkovo činných osôb, a posilniť dodržiavanie daňových predpisov rozšírením využívania elektronických platieb; zachovať a posilniť autonómiu orgánu pre správu daní rozšírením jeho mandátu aj na vývoj a správu vlastných informačných systémov a ľudských zdrojov; zabezpečiť efektívnosť verejnej správy a zároveň zaistiť, aby bola schopná prilákať správne zručnosti a zachovať súlad s jednotnou mzdovou tabuľkou; presadzovať ďalšie znižovanie objemu nesplácaných úverov a ďalej zlepšovať fungovanie sekundárnych trhov s nesplácanými úvermi;

2. zachovať dynamiku pri stabilnom vykonávaní plánu obnovy a odolnosti a urýchlene sfinalizovať kapitolu o pláne REPowerEU s cieľom čo najrýchlejšie začať s jej vykonávaním; neustále zabezpečovať dostatočné administratívne kapacity vzhľadom na objem v rámci plánu; pokračovať v rýchlom vykonávaní programov politiky súdržnosti pri súčasnom zachovaní komplementárnosti a synergií s plánom obnovy a odolnosti;

3. s cieľom zabezpečiť primeraný a rovnoprávny prístup k zdravotnej starostlivosti dokončiť zavádzanie rámca primárnej zdravotnej starostlivosti a prijať silnejšie stimuly na nábor dostatočného počtu rodinných lekárov, aby sa dosiahlo úplné uspokojenie potrieb celej populácie a registrácia obyvateľstva; zavŕšiť katastrálnu reformu dokončením katastrálneho mapovania a zriadením agentúry Helénsky kataster a jej uvedením do prevádzky;

4. znížiť závislosť od fosílnych palív a ešte viac zrýchliť diverzifikáciu trás dodávok energie; ďalej rozšíriť zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov dokončením a presadzovaním nových právnych rámcov pre proces poskytovania licencií a pre veterné parky na mori, zvýšením kapacity siete a kapacity na uskladňovanie elektriny, podporou decentralizovanej výroby energie z obnoviteľných zdrojov a zavedením legislatívnych rámcov pre výrobu vodíka z obnoviteľných zdrojov a biometánu; zrýchliť realizáciu opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti vrátane opatrení zacielených na energeticky chudobné domácnosti a inštaláciu inteligentných meradiel, ako aj politické úsilie zamerané na zabezpečovanie a nadobúdanie zručností potrebných v oblasti zelenej transformácie; podporiť dekarbonizáciu sektora dopravy, najmä podporou elektrických vozidiel.

V Bruseli

Za Radu
predseda/predsedníčka